

OBČINA ŠKOFJA LOKA

Kabinet župana

Mestni trg 15, 4220 Škofja Loka ♦ T: 04 511 23 00 ♦ F: 04 511 23 01 ♦ E: obcina@skofjaloka.si ♦ U: www.skofjaloka.si

Številka: 354-0044/2018

Datum: 22.05.2019

OBČINA ŠKOFJA LOKA OBČINSKI SVET

- ZADEVA:** Predlog za obravnavo na seji Občinskega sveta Občine Škofja Loka
- PRIPRAVIL:** Občinska uprava Občine Škofja Loka, Oddelek za okolje, prostor in občinsko redarstvo
- NASLOV:** **PROGRAM VARSTVA OKOLJA ZA ZRAK ZA OBDOBJE 2014 – 2019 – poročilo o izvajanju za leto 2018**
- POROČEVALEC:** Tatjana Bernik, vodja oddelka za okolje, prostor in občinsko redarstvo
- PREDLAGATELJ:** Župan Tine Radinja
- PREDLOG SKLEPA:** Občinski svet Občine Škofja loka je sprejel predlog ukrepov:
- Izvede se analiza izvora prašnih delcev
 - Na lokaciji Frankovo naselje se prične z izvajanjem meritev delcev PM10 v zunanjem zraku po referenčni metodi
 - Podjetje Knauf Insulation se pozove, da podrobneje pojasni vzroke povišanih vrednosti emisij snovi v zrak
 - Proučiti ali obstaja možnost za določitev porekla (promet, industrija, kurišča) emisij NO2 in O3
- Priloge:**
- Kazalniki stanja okolja
 - Masno in koncentracijsko onesnaževanje v občini Škofja Loka za leto 2018
 - Poročilo o meritvah onesnaženosti zunanjega zraka v občini Šk. Loka

I. UVOD

Občinski svet Občine Škofja Loka je na svoji redni 31. seji dne 10. aprila 2014 sprejel Program varstva za zrak za obdobje 2014 -2019 za Občino Škofja Loka. Skladno s sklepom OS št. 391 z dne 10. april 2014 je občinska uprava dolžna enkrat letno do konca prvega četrtletja poročati občinskemu svetu o doseganju ciljev programa.

Pravna podlaga:

Zakon o lokalni samoupravi v 21. členu določa, da je skrb za varstvo zraka, tal, vodnih virov, varstvo pred hrupom, zbiranje in odlaganje odpadkov ter druge dejavnosti varstva okolja izvirna naloga lokalne skupnosti, ki jih določi z odlokom ali so določene z zakonom. Za izvajanje teh nalog Občina pridobiva podatke, jih obdeluje ter opravlja statistično, evidenčno in analitično funkcijo za svoje potrebe.

Zakon o varstvu okolja (v nadaljevanju ZVO) v 38. členu določa, da so mestne občine dolžne pripraviti in potrditi program varstva okolja. Program varstva okolja in operativne programe za svoje območje sprejme mestna občina, lahko pa tudi druga občina ali širša samoupravna lokalna skupnost, ob smiselni uporabi določb 35., 36. in 37. člena tega zakona. Občinski programi varstva okolja (v nadaljnjem tekstu OPVO) posameznih občin ne smejo biti v nasprotju z Resolucijo o nacionalnem varstvu okolja in nacionalnimi operativnimi programi varstva okolja.

V skladu z določili Zakona o varstvu okolja so posamezni viri onesnaževanja okolja, to so podjetja, ki so vir različnih emisij snovi in energije v okolje, dolžni občinam, na območju katerih obratujejo, pošiljati letna poročila o obratovalnem monitoringu svojih emisij snovi v okolje. Poročila o obratovalnem monitoringu emisij snovi v okolje so poročila o meritvah emisij snovi v zrak, meritve industrijske odpadne vode, meritve hrupa in elektromagnetnega sevanja ter meritve vpliva na kakovost podzemne vode.

Občina Škofja Loka ni razvrščena med mestne občine, zato zakonsko ni zavezana k izdelavi OPVO. Namen OPVO je hitro zaznavanje obremenjevanja okolja in okoljskih pritiskov ter uspešno zmanjševanje onesnaževanja ter s tem izboljšava kakovosti življenjskega okolja občanov. OPVO temelji na veljavni zakonodaji in sprejetih operativnih programih, vendar ni tako strog in se okoljskih problemov loteva bolj operativno in na lokalni ravni, zato so izboljšave v kakovosti življenjskega okolja tudi bolj opazne.

Na osnovi prejetih poročil o obratovalnem monitoringu podatke vnesemo v Kataster onesnaževalcev, izdelamo Poročilo o masnem in koncentracijskem onesnaževanju in kazalnike stanja okolja.

II. OBRAZLOŽITEV

1. Kazalniki stanja okolja

Program varstva okolja za zrak je sestavljen iz poročilo o stanju okolja in program oz. ukrepov varstva okolja. Za doseganje zastavljenih ciljev so določeni kazalniki, ki smo jim določili ničelne in ciljne vrednosti in jih spremlja občinska uprava. Tekom spremljanja stanja ugotavljamo, da je smiselno izvesti korekcijo nekaterih kazalnikov kar bomo izvedli ob zaključku obdobja izvajanja programa.

2. Kataster onesnaževalcev za leto 2018

Seznam podjetij, ki so vir obremenjevanja okolja na območju občine Škofja Loka in so v skladu z zakonodajo dolžna izvajati obratovalni monitoring emisij snovi v okolje, je sestavljen na osnovi podatkov Agencije RS za okolje, ki so na razpolago na svetovnem spletu. Na osnovi tega seznama je občina Škofja Loka pozvala podjetja, vire onesnaževanja, ki obratujejo na njenem območju, da ji pošljejo poročila o obratovalnem monitoringu za leto 2018. Zavezanči za izvajanje obratovalnih monitoringov emisij snovi v okolje so navedeni v tabeli 2-1 Poročila o masnem in koncentracijskem onesnaževanju.

Na osnovi prejetih poročil o obratovalnem monitoringu emisij snovi v okolje je bil najprej izpolnjen Kataster onesnaževalcev za leto 2018, ki je dostopen na spletni strani občine Škofja Loka in prostorsko prikazuje lokacijo posameznih izpustov v okolje ter podatke o tem ali je posamezen izpust snovi v okolje skladen z zakonodajo ali ne.

kataster onesnaževalcev, ki je javno dostopen na spletnem portalu PISO https://www.geoprostor.net/piso_int/ewmap.asp?obcina=SKOFJA_LOKA.

V katastru onesnaževalcev so na voljo podatki o obremenjevanju okolja za obdobje 2012 - 2018. Iz teh podatkov je razvidno, da je bil v letu 2018 samo en čezmeren vir onesnaževanja in sicer na področju hrupa v okolju. Vsi ostali viri obremenjevanja okolja so bili skladni z zakonodajnimi zahtevami.

Iz prejetih poročil o meritvah je razvidno, da večina podjetij skladno z zakonsko obveznostjo redno pošilja vsa potrebna poročila občini Škofja Loka. Nekatera podjetja pa so izjema in kljub zakonski obvezi in večkratnemu pozivanju občine Škofja Loka k pošiljanju poročil, to enostavno prezrejo in ignorirajo svojo zakonsko obveznost in pozive občine.

Podjetja, ki še niso poročala, bomo ponovno pozvali k tej obveznosti. V primeru neodzivnosti, bomo o tem obvestili pristojno inšpekcijo.

3. Poročilo o masnem in koncentracijskem onesnaževanju za leto 2018

Glede na koncentracijo snovi, ki jo nek vir izpusti v okolje (mg snovi/ l odpadne vode, mg snovi/m³ zraka), so zakonsko določene mejne vrednosti, ki jih vir onesnaževanja ne sme preseči. Dejanske podatke o velikosti onesnaževanja okolja nekega vira pa dobimo s pomočjo podatkov o njegovem masnem obremenjevanju okolja v določenem obdobju.

Masno obremenjevanje okolja pomeni emisijo snovi ali energije v okolje, izraženo v masnih enotah v določeni časovni enoti (npr. t/leto; kg/uro) - emisija snovi v zrak npr. pove koliko ton prahu izpusti nek vir onesnaževanja v zrak v razdobju ene ure oziroma enega leta.

Koncentracijsko obremenjevanje okolja pomeni količino snovi, ki jo vir izpusti v okolje v določeni merski enoti (v litru odpadne vode ali v m³ zraka). Emisija snovi v vode (mg/l) npr. pove, koliko mg snovi vir onesnaževanja emitira v površinske vode v 1 litru odpadne vode. Tako na primer vrednost za Fe: 2 mg/l pove, da vir onesnaževanja z odpadnimi vodami v vsakem litru odpadne vode emitira tudi 2 mg železa.

Za izdelavo poročila smo količine emitiranih snovi v zrak povzeli iz Ocen letnih emisij snovi v zrak, ki so nam jih posredovali zavezanči, kjer smo sešteli količine posameznih emitiranih snovi iz posameznih izpustov. Količine emitiranih snovi v površinske vode z odpadnimi vodami smo pridobili iz poročil o obratovalnih monitoringih, kjer so navedene letne količine posameznih snovi na izpustih iz posameznih naprav.

Emisije snovi v zrak: v letu 2018 ni bilo ugotovljenega nobenega čezmernega obremenjevanja, emitirane količine skoraj vseh onesnaževal so bile višje kot v letu 2017, izjema so le emisije žveplovih oksidov ter bakra, ki so nižje.

Najpomembnejši vir emisij snovi v zrak v Občini Škofja Loka je KNAUF INSULATION, ki je v obdobju od 2012 do 2017 znižal emisijo vseh pomembnejših onesnaževal zraka, z izjemo fluora in njegovih spojin izraženih kot HF ter anorganskih spojin klora izraženih kot HCl. V letu 2018 so bile količine onesnaževal v zrak iz KNAUF INSULATION ponovno višje.

Navedeno povečanje je posledica razlike v obratovalnih urah za leto 2017 in 2018.

Emisije snovi v vode in javno kanalizacijo: v letu 2018 ni bilo ugotovljenega nobenega čezmernega onesnaževanja. V Občini Škofja Loka imajo vsa podjetja speljane iztoke odpadnih voda v javno kanalizacijo, ki se zaključijo s KČN Škofja Loka velikosti 45.600 PE, kar pomeni, da v občini Škofja Loka direktnih iztokov industrijskih odpadnih vod v površinske vode ni.

Emisije hrupa v okolju: v letu 2018 je bilo eno podjetje čezmerni vir hrupa, in sicer v večernem času. Ocenjena vrednost kazalca Lvečer je znašala 54 dBA, mejna vrednost znaša 53 dBA.

4. Spremljanje onesnaženosti zraka v občini Škofja Loka

Občina Škofja Loka si je za strateški cilj zadala ohranjanje dobre kakovosti zunanega zraka. Za doseg tega cilja smo skladno z operativnim ciljem Programa varstva zraka, april 2014, v letu 2016 pričeli z aktivnostmi za vzpostavitev mreže merilnih postaj za spremljanje kakovosti zraka. Glede na cilje določene v Celostni prometni strategiji (junij 2017), smo v to mrežo vključili tudi spremljanje hrupa v okolju.

4.1. Sistem za spremljanje kakovosti zunanega zraka

V začetku leta 2018 smo vzpostavili SmartCity IOT omrežje ter nanj priključili indikativne merilnike za spremljanje kakovosti zraka, hrupa in meteoroloških podatkov na petih lokacijah. Lokacije merilnih postaj smo izbrali glede na pričakovanje največjega onesnaženje zunanega zraka kot posledica emisij iz prometa, kurilnih naprav in industrije. Občani lahko podatke spremljajo preko interneta na svojih mobilnih telefonih in občinske spletne strani. SmartCity IOT omogoča enostavno nadgradnjo z dodatnimi merilniki in širitev mreže, odvisno od potreb.

V okviru lastne merilne mreže za spremljanje kakovosti zunanega zraka je postavljenih pet merilnih postaj, ki so nameščene na naslednjih merilnih mestih:

- Avtobusna postaja Škofja Loka (AP Šk. Loka),
- Trata,
- Virmaše,
- Frankovo naselje,
- Godešič.

Merilne postaje obratujejo od 05.01.2018 dalje. V obdobju januar – april 2018 je potekalo testiranje delovanja naprav, od junija 2018 dalje pa je urejen prikaz podatkov in omogočeno njihovo spremljanje preko spleta. Merilne postaje so tovarniško umerjene in kalibrirane in te nastavitve naj bi zagotavljale ustrezno delovanje 5 let. Njihovo delovanje je bilo tudi primerjalno testirano na način, da so se preverile izmerjene vrednosti v času izmerjenih ekstremnih vrednosti na državnih merilnih postajah, s katerimi upravlja ARSO. Preveritev nameščenih petih merilnih postaj je pokazala, da so vse ustrezno zaznale povišane vrednosti in tudi izmerile vrednosti v istem rangu kot državne merilne postaje. Iz navedenega sledi, da lahko izmerjene rezultate na petih nameščenih merilnih postajah smatramo kot verodostojne

in se bodo uporabili za načrtovanje politike za izboljšanje kakovosti zunanega zraka v občini.

Na posameznih merilnih postajah se kontinuirano merijo naslednji parametri:

- onesnaževala:
 - prašni delci PM10,
 - prašni delci PM2,5,
 - prašni delci PM1,
 - dušikovi oksidi izraženi kot NO₂,
 - ogljikov monoksid izražen kot CO,
 - ozon izražen kot O₃.
- meteorološki podatki:
 - temperatura,
 - zračni tlak,
 - relativna zračna vlaga

Rezultati meritev so prikazani na spletni strani občine Škofja Loka kot:

- barvna skala AQI- indeks onesnaženost zraka (air quality index – AQI), ki prikazuje trenutno izmerjene vrednosti in so namenjene odločanju prebivalstva o tem, ali bodo glede na svoje zdravstveno stanje in stanje kakovosti zunanega zraka odšli na prosto ali ne;
- urne povprečne vrednosti, ki so osnova za določanje stanja kakovosti zunanega zraka v občini ter primerjavi z zakonsko določenimi mejnimi/ciljnimi vrednostmi parametrov onesnaženosti zunanega zraka ter napotek za ukrepanje na določenem področju, če so mejne vrednosti čezmerne.

Rezultate meritev se prikazujejo na spletni strani občine:

<https://api.iot.opt.si/www/map/?user=57bee5ca6c93e32c5f61fed3>

Glede na izmerjene vrednosti parametrov onesnaženosti zraka v Občini Škofja Loka v obdobju od 01.06.2018 do 30.03.2019 lahko zaključimo naslednje:

- AQI indeks je pokazatelj trenutne onesnaženosti zraka, ki služi ustreznemu ravnanju za ranljive skupine in splošno populacijo ljudi z namenom, da zmanjšajo posledice vpliva onesnaženega zraka na zdravje v primerih intenzivnih porastov koncentracij PM10 v zunanjem zraku.
- Kriterij za ocenjevanje onesnaženosti zunanega zraka z delci PM10 je 24-urno povprečje izmerjenih vrednosti.
- Sistem za spremljanje kakovosti zraka v občini Škofja Loka že ustrezno obratuje in zagotavlja neprekinjeno spremljanje kakovosti zunanega zraka.
- Izmerjene rezultate na petih nameščenih merilnih postajah lahko štejemo kot verodostojne in se bodo uporabili za načrtovanje politike za ohranjanje dobrega stanja kakovosti zunanega zraka v občini.
- Vsi parametri onesnaževal PM10, PM2,5, NO₂, CO in O₃ so pod mejnimi vrednostmi določenimi v Uredbi o kakovosti zunanega zraka (Ur.l. RS, št. 9/11, 8/15, 66/18).
- Na nobeni merilni postaji ni bilo izmerjenih za več kot 35 dni preseženih povprečnih 24-urnih vrednosti za delce PM10. Najvišja povprečna vrednost (17,0 µg/m³) in tudi najvišje število dni s preseženo 24-urno povprečno vrednostjo (17 dni) je bila izmerjena na merilni postaji Frankovo naselje. Presežene povprečne 24-urne mejne vrednosti so bile izmerjene tudi na merilnih postajah Virmaše (7 dni) in AP Škofja Loka (5 dni). Na merilnih postajah Godešič in Trata pa ni bilo dni s preseženimi mejnimi vrednostmi.
- Najvišje vrednosti NO₂ in O₃ so bile izmerjene na merilnem mestu Godešič. Za ta dva parametra to merilno mesto najbolj izstopa od ostalih merilnih mest.

4.2. Referenčne meritve delcev PM10 v zunanjem zraku na MM Godešič

Občina Šk. Loka je s 01.12.2018 pričela z izvajanjem meritev koncentracije delcev PM10 v zunanjem zraku po referenčni metodi za delce PM10 po SIST EN 12341:2014 na lokaciji v Godešiču. Meritve izvaja Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano na podlagi pooblastila ARSO št. 35924-4/2014 z dne 05.06.2015. Meritve na tej lokaciji se bodo izvajale do 01.12.2019.

III. PREDLOG SKLEPA

Predlagam, da Občinski svet obravnava predloženo poročilo in po razpravi sprejme naslednji

S K L E P

Občinski svet Občine Škofja Loka sprejme predlog ukrepov:

- **Izvede se analiza izvora prašnih delcev**
- **Na lokaciji Frankovo naselje se prične z izvajanjem meritev delcev PM10 v zunanjem zraku po referenčni metodi**
- **Podjetje Knauf Insulation se pozove, da podrobneje pojasni vzroke povišanih vrednosti emisij snovi v zrak**
- **Proučiti ali obstaja možnost za določitev porekla (promet, industrija, kurišča) emisij NO2 in O3**

Župan Občine Škofja Loka
Tine Radinja